

Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Kauhajoen Kankalonselän tuulivoimaosayleiskaavan OAS oli julkisesti nähtävillä lausuntoja ja mielipiteitä varten 7.5.-7.6.2024, jonka aikana OASista annettiin 13 lausuntoa sekä kuusi mielipidettä, joista yksi oli tuulivoimahanketta vastustava adressi.

Tässä koosteessa on anonymisoitu yksityishenkilöiden nimet sekä kiinteistötunnukset ja tilan nimet.

Sisällysluettelo

Lausunnot

L01 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, 19.6.2024.....	2
L02 Kaupunginhallitus, Kauhajoen kaupunki, 3.6.2024	3
L03 Luonnonvarakeskus, 10.6.2024	4
L04 Väylävirasto 18.6.2024.....	4
L05 Seinäjoen museot, 7.6.2024.....	6
L06 Etelä-Pohjanmaan liitto, 2.5.2024	7
L07 Ilmatieteen laitos, 3.6.2024	9
L08 Suomen erillisverkot, 31.5.2024	10
L09 Fingrid, 3.6.2024	10
L10 Caruna, 23.5.2024	11
L11 Elisa 13.5.2024.....	11
L12 Telia, 13.5.2024	12
L13 Kauhajoen vesihuolto, 21.5.2024.....	12

Mielipiteet

M01 Kauhajoen Moottorikelkkailijat ry.	12
M02 2 yksityishenkilöä.....	12
M03 Yksityishenkilö	13
M04 Yksityishenkilö	14
M05 14 yksityishenkilöä	14
M06 adressi, yksityishenkilöt	21

Lausunnot

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
L01 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, 19.6.2024	Asian tausta Elements Finland Oy suunnittelee Kauhajoen kaupungin ja Karijoen kunnan alueelle Kankalonselän tuulivoimahanketta. Hanke käsittää enintään 35 tuulivoimalaa, joista 32 sijoittuu Kauhajoen puolelle ja kolme Karijoen puolelle. Kauhajoen puolelle Kankalonselän osayleiskaava-alueen sisälle sijoittuu suunnitelluista voimaloista enintään 30. Kaksi voimalaa sijoittuu Mustaisnevan voimassa olevan osayleiskaavan alueelle. Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa 30 tuulivoimalan rakentaminen, jotka ovat kokonaiskorkeudeltaan enintään 350 metriä ja yksikköteholtaan 10 MW, sekä tarvittavien yhdysteiden, voimaloiden välisten huoltoteiden ja maakaapelien sekä vähintään yhden sähköaseman rakentaminen kaavan alueelle. Kaava-alueen pinta-ala on noin 2950 hehtaaria. Alueidenkäyttö Kankalonselän tuulivoimaosayleiskaavan suunnittelualue sijoittuu Kauhajoen kaupungin länsiosaan Karijoen ja Teuvan kuntien rajalle. Kauhajoen keskusta sijoittuu noin 12 kilometriä koilliseen. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee kylä kolmen kunnan alueella. Voimassa olevassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa aluetta ei ole osoitettu tuulivoimatuotantoon. Vireillä olevassa maakuntakaavassa lue sijoittuu osittain tuulivoimaloiden alueelle, mutta ylittää huomattavasti laajuudeltaan maakuntakaavassa osoitetun tuulivoimaloiden alueen. Vireillä olevassa maakuntakaavassa alueelle sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue sekä ohjeellinen ulkoilureitti. Kaavaselistusta tulee täydentää vireillä olevan maakuntakaavan kaavamerkinnoilla- ja määräyksillä. Kaavaselistuksessa tulee perustella poikkeamista maakuntakaavasta osoitetusta tuulivoimaloiden alueesta erityisesti jo voimaloiden korkeuden vuoksi sekä arvioida hankkeen vaikutuksia maakuntakaavan toteuttamiseen. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että Kankalonselän tuulivoimayleiskaavan tulee olla joko voimassa olevan tai vireillä olevan maakuntakaavan mukainen. Suunnittelualue sijoittuu soiseen maastoon, joka on pääosin metsätalouskäytössä. Suunnittelualueelle sijoittuu myös avoimia suoalueita. Alueelle sijoittuu myös kaksi maanottoaluetta. Suunnittelualueen eteläosaan sijoittuu 1-luokan pohjavesialue ja kaakkoisosaan 2-luokan pohjavesialue.	Täydennetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä kaavaselistukseen ajantasaisen maakuntakaavan kaavamerkinnot ja -määräykset. Arvioidaan kaavaselistuksessa kaavaratkaisun suhde maakuntakaavan merkintöihin ja määräyksiin.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Kaavoituksessa tulee arvioida huolellisesti hankkeen vaikutuksia läheiseen pohjavesialueeseen ja varmistaa, että tuulivoimaloilla ja alueeseen liittyvällä infrastruktuurilla on riittävä suojaetäisyys pohjavesialueeseen. Hanke sijoittuu kolmen kunnan rajalle ja osa tuulivoimaloista on lähellä kuntarajaa. Tämä rajoittaa naapurikuntien maankäyttöä mm. melun takia. Hankkeessa tulee arvioida vaikutukset kuntien maankäyttöön ja asumiseen. Hankealueen välittömällä, lähi- sekä ulommalla vaikutusalueella sijaitsee useita maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Hankkeen vaikutuksia maisema-alueisiin tulee arvioida mm. valokuvasovitteita useista kuvauspaikoista hyödyntäen. Hankealueella sijaitsee useita maa- ja metsätalouden rakennuksia. Kaavaselostuksessa tulee kertoa tarkemmin näiden rakennusten käyttötarkoituksesta ja arvioida, miten hanke vaikuttaa rakennusten käyttöön. YVA-ohjelman mukaan hankealueella sijaitsee kaksi lomarakennusta, joiden käyttötarkoituksen muutosta selvitetään. Jos rakennusten käyttötarkoitusta ei muuteta, tulee voimaloiden sijaita niin kaukana, ettei valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista ylity. Liikenneympäristö Kaava-alueelle suunnitellaan 350 metriä korkeita tuulivoimaloita. Näin korkeita voimaloita ei ole Suomeen vielä rakennettu, eikä siten niiden rakentamiseksi vaadittavista komponenttien erikoiskuljetuksista ole myöskään kokemuksia. Esimerkiksi siipikuljetukset saattavat vaatia niin paljon pyyhkäisyalaa risteyksissä, ettei niiden kuljettaminen välttämättä onnistu tietyistä paikoista ilman suuria toimenpiteitä (rakennusten purkaminen jne). Erikoiskuljetusreitit ja niiden toimivuus satamista kaava-alueelle tulisi selvittää mahdollisimman aikaisessa vaiheessa kaavoituksen ja YVAN yhteydessä. Luonnonympäristö YVA-menettely on keskeinen prosessi alueen kaavoitusta suunniteltaessa. Luonnonsuojeluyksikkö ottaa kantaa hankkeen yhteydessä tehtäviin selvityksiin YVA-ohjelmasta annettavassa yhteysviranomaisen lausunnossa.	Tarkastetaan tuulivoimaloiden suojaetäisyydet pohjavesialueisiin. Kaavaselostuksessa arvioidaan kaavaratkaisun vaikutukset kaava-alueen ja sen ympäristön maankäyttöön ja asumiseen. Tuulivoimahankkeesta laaditaan osana YVA-menettelyä maisemavaikutusten arviointia varten havainnekuvasovitteita useista kuvauspaikoista. Kuvataan kaavaselostusta rakennusten ajankohtaisen käyttötarkoituksen tilanne ja miten kaava vaikuttaa rakennusten käyttöön. Huomioidaan tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvot asuin- ja lomarakennuksiin. Huomioidaan tuulivoimaloiden erikoiskuljetusreittien suunnittelussa.
L02 Kaupunginhallitus, Kauhajoen kaupunki, 3.6.2024	Kaupunginhallitus esittää YVA-ohjelmasta seuraavat huomiot: Kauhajoen kaupungin asukkaiden näkökulmasta on tärkeää, että elinoloihin kohdistuvien vaikutukset, kuten vaikutukset maisemaan ja pohjaveteen sekä melu- ja välkevaikutukset arvioidaan huolellisesti,	Tuulivoimahankkeen ympäristövaikutukset ja vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen arvioidaan YVA-menettelyssä ja esitetään YVA-selostuksessa sekä kaavan osalta kaavaselostuksessa.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	jotta vaikutuksia voidaan ehkäistä kaavasuunnittelun ratkaisuihin. Kankalonselän YVA-ohjelma sisältää vaikutusten arvioinnin näistä keskeisistä vaikutuksista. Puskankylä sijoittuu voimaloiden lähivaikutusalueelle 2-5 km päähän voimaloista. Voimalat näkyvät Kauhajoella eniten Pöntäneellä, joka osakylä on 2-10 km etäisyydellä voimaloista (Pöntäneen jokivarsimaisema). Kauhajoen kaupunki esittää, että ympäristövaikutusten arvioinnissa laaditaan maisemavaikutusten havainnollistamiseksi riittävästi kuvasovitteita ml. Pöntäneen peltoaukeilta seututieltä 663 sekä Kainastolta Aninkujalta huomioiden sovitteissa naapurikunnissa samalla suunnalla vireillä olevat ja Mustaisnevan toteutunut tuulivoimahanke. Kaikki sähkönsiirron vaihtoehdot ovat ilmajohtoja, joista aiheutuu vaikutuksia erityisesti naapurikuntien puolella. Teuvan ja Karijoen kuntarajan tuntumassa kulkevaa maajohtovaihtoehtoa ei ole esitetty tutkittavaksi YVA-ohjelmassa. Kauhajoen kaupunki esittää, että sähkönsiirron järjestäminen maajohtona tutkitaan YVA-prosessissa. Käsittely: Keskustelun aikana Petteri Opas ehdotti, että lausuntoon lisätään seuraava lause: Kauhajoen kaupunki toivoo, että selvitetään ympäristöluvan tarpeellisuus osana YVA-ohjelmaa. Jaana Kuusisto kannatti Oppaan tekemää ehdotusta. Puheenjohtaja tiedusteli jäseniltä, vastustaako kukaan Oppaan tekemää ehdotusta. Kukaan jäsenistä ei ilmaissut vastustavansa ehdotusta. Kaupunginhallituksen päätös: Hyväksyttiin käsittelyn mukaisella lisäyksellä.	Havainnekuvia laaditaan eri ilmansuunnista ja eri etäisyyksiltä huomioiden arvokkaat maiseman ja kulttuuriympäristön alueet sekä ympäröivä asutus. Havainnekuviin mallinnetaan jo rakennetut tuulivoimalat tiedossa olevat ympäröivät suunnitellut hankkeet noin kymmenen kilometrin etäisyydellä Kankalonselän tuulivoimaloista Ympäristöluvan tarpeellisuus käsitellään hankkeen YVA-selostuksessa.
L03 Luonnonvarakeskus, 10.6.2024	Luke ei anna lausuntoa tuulivoimapuistohankkeiden osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).	Merkitään tiedoksi.
L04 Väylävirasto 18.6.2024	Väylävirasto esittää lausuntonaan seuraavaa: Tuulivoimaloiden sijaintia suhteessa liikenneväyliin ohjeistetaan Väyläviraston Tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisu 8/2012), joka tulee huomioida voimaloiden sijoittamisessa. Tuulivoimalan vähimmäisetäisyys on voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + suoja-alue liikenneväylän keskeltä lukien. Tuulivoimalahankkeen suunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastointiin ja kuljetusreittien selvittämiseen. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluissa lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus.	Kaavaratkaisussa huomioidaan ohjeistukset tuulivoimaloiden vähimmäisetäisyyksistä liikenneväylien, kuten kaava-alueelle sijoittuvan seututien, suhteen. Hankkeen suunnittelussa ja arvioinnissa huomioidaan myös muut lausunnossa mainitut ohjeistukset ja lupatarpeet.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle. Liittymäluvat maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus. Ensisijaisesti tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeysten käyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen takia merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeysten rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeyskseen liittyvää tietä koskevia ehtoja, joiden toteutus kokonaisuudessaan tai osittain, voi jäädä luvanhakijan vastuulle. Tasoristeysluvan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon, kirjaamo@vayla.fi. Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä" (Väyläviraston julkaisu 8/2021 sekä tiivistelmä). Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon tuulivoimalan osien kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen. Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylvää estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet"-ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle. Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkkein, on oltava ELY-	

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	keskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn. Rautatiealueella voimajohtojen rakentaminen tapahtuu lunastusluvalla. Lunastusluvan lisäksi voimalinjan rakentaminen rautatietä risteävästi vaatii sopimuksen rautatiealueella työskentelystä (ratalaki 36 §). Sopimuksen yhteydessä varmistetaan turvallinen työskentely ja vastuut rautatien risteämissä. Työskenneltäessä ja liikuttaessa rata-alueella ja myös radan suoja-alueella on tarkistettava aina ratatyöluvan tarve. Rautatiealueella ja myös radan suoja-alueella työskenneltäessä ja liikuttaessa on noudatettava Väyläviraston ohjetta Radanpidon turvallisuusohjeet TURO (Väyläviraston ohjeita 111/2023), ohjetta Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset (Väyläviraston ohjeita 21/2022) sekä tarvittaessa Sähkörataohjeita (Liikenneviraston ohjeita 7/2016). Työn tarvitsemista rautatieliikenteen liikennekatkoista on sovittava erikseen Fintraffic Raide Oy:n liikennesuunnittelun kanssa. Väylävirasto huomauttaa, että ajantasainen ohje on aina tarkistettava ohjeluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo). Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.	
L05 Seinäjoen museot, 7.6.2924	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (kohta 5, s. 13) mukaan YVA-menettelyssä teetetään mm. arkeologinen inventointi, maisemaselvitys, näkyvyysalueanalyysi ja havainnekuvia. Kauhajoen esihistoriallisten muinaisjäännösten perusinventointi on tehty vuonna 1991. Inventointiraportin mukaan Mustaisnevan länsipuolella on kivikautisia löytöpaikkoja. Inventoinnissa lueteltuja irtolöytöpaikkoja ei ole kuitenkaan vielä viety muinaisjäännösrekisteriin, joten tiedot niistä on koottava inventointiraportista. Pohjoisin osa Kankalonselän tuulivoimahankkeen alueesta sijaitsee Mustaisnevan tuulivoimahanketta varten vuonna 2012 tehdyn arkeologisen inventoinnin selvitysalueeseen. Korkeusaseman ja topografian perusteella hankealueella on laajoja, kivikauden esikeraamisen vaiheen rantasidonmaisille asuinpaikoille potentiaalista maastoja. Ennestään tunnettujen	Hankkeen suunnitellulle tuotantoalueelle ja sähkönsiirtoreiteille on laadittu arkeologinen inventointi marraskuussa 2024 ja siinä on huomioitu alueelle aiemmin tehdyt tutkimukset ja muinaisjäännösrekisterin tiedot. Tunnistetut muinaismuistokohteet huomioidaan hankkeen suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa asianmukaisesti.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	kiinteiden muinaisjäännösten perusteella seudulla on löydettävissä kivikautisia asuinpaikkoja vähintään 140 metrin korkeudelle asti, mikä tulee ottaa huomioon arkeologisessa selvityksessä. Rautakaudella ja keskiajalta Kankalonselän seutu lienee ollut lähinnä eränautinta-aluetta, joilla on liikuttu vain tiettyinä pyyntisesonkeina. Ilmeisesti yksityisen erämaan (Keturinmaa) äärelle 1500-tuvulla perustettu Keturin uudistalo sijaitsee hankealueen läheisyydessä. Jotkin lähiseudun muinaisjäännökset (mm. 846010005, Teuva Lautamäki ja 1000006866, Karijoki Lapinneva) viittaavat siihen, että alueella on voinut olla myös pysyvämpiä rautakautisia ja keskiaikaisia asuinpaikkoja. Alueen myöhemmästä ihmistoiminnasta kertovat mm. tervanpolttopaikat. Museo pitää tärkeänä, että arkeologinen inventointi kattaa koko kaavoitettavan alueen, koska alueen käyttömuodot ja rakennuspaikat saattavat muuttua suunnittelun edetessä. Kaavoituksessa on hyvä varautua myös siihen, että ympäristöselvityksiä voi olla tarve täydentää YVA-menettelyn jälkeen, esimerkiksi kaava-alueen laajentuessa YVA-menettelyn selvitysalueen ulkopuolelle. Museo suosittelee, ettei rakennuspaikkoja, maa-ainesten otto- ja kaivopaikkoja tai uusia tielinjoja sijoiteta arkeologisten kohteiden välittömään läheisyyteen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu hyvin ja Seinäjoen museot on huomioitu kaavan osallisena.	
L06 Etelä-Pohjanmaan liitto, 2.5.2024	Kauhajoen kaupunki pyytää lausuntoja Kankalonselän tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää lausuntopyyynnöstä ja antaa lausuntonaan seuraavaa: Maakuntakaava Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tuotu esiin Etelä-Pohjanmaan voimassa olevat maakuntakaavat sekä valmisteilla oleva Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050. Valmisteilla oleva uusi kokonaismaakuntakaava on tarkoitus viedä maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn syyskuussa 2024. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laadinnan jälkeen maakuntakaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä. Alustavan arvion mukaan maakuntakaavamerkintöihin ei ole julkisen nähtävilläolon perusteella tulossa Kankalonselän alueelle sijoitettavia muutoksia. Myös Kankalonselän tuulivoimaloiden alueelle annettava aluekohtainen suunnittelumääräys on säilymässä aiemman kaavaehdotuksen mukaisena: <i>"Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida tuulivoiman vaikutukset alueilla"</i>	Täydennetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä kaavaselostukseen ajantasaisen maakuntakaavan kaavamerkinnot ja -määräykset. Arvioidaan kaavaselostuksessa kaavaratkaisun suhde maakuntakaavan merkintöihin ja määräyksiin, kuten maakuntakaavassa osoitettuun tuulivoimaloiden alueeseen. Huomioidaan myös määräykset liittyen pohjavesialueisiin.

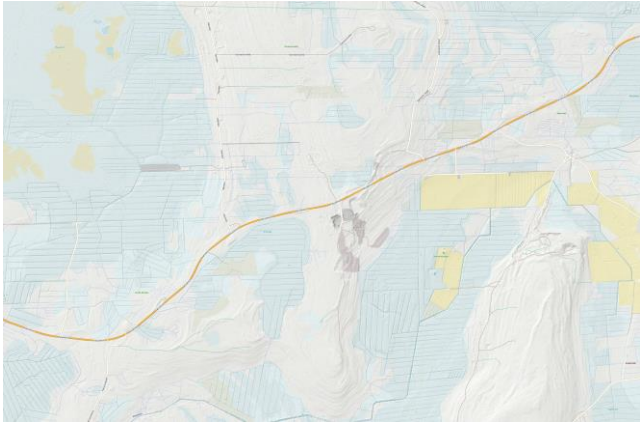
Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	<i>todettujen suurten petolintujen reviireihin. Voimaloiden määrä ja sijainti tulee suunnitella siten, ettei merkittäviä yhteisvaikutuksia muodostu reviirille suunniteltavien muiden tuulivoimahankkeiden kanssa."</i> Maakuntakaavaehdotukseen sisältyvä tuulivoimaa koskeva yleinen suunnittelumääräys on todennäköisesti vielä tarkentumassa ennen maakuntakaavan lopullista hyväksymistä. Etelä-Pohjanmaan liitto pyytää seuraamaan uuden kokonaismaakuntakaavan hyväksymiskäsittelyä sekä huomioimaan lopullisen maakuntakaavan merkinnät ja määräykset, mukaan lukien koko maakuntaa koskevat suunnittelumääräykset. Liitto kiinnittää huomiota siihen, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty hankealue voimalasijainteineen poikkeaa osin maakuntakaavaehdotukseen merkitystä tuulivoimaloiden alueesta. Valmisteilla olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaselostuksessa todetaan seuraavasti: <i>"Maakuntakaava osoittaa sille tarkoitettulla yleispiirteisellä tasolla tuulivoimaloiden sijoittamiseen soveltuvien alueiden rajat, mutta ei ratkaise voimaloiden lukumäärää, kokoa tai sijoittelua. Maakuntakaavan rajauksista poikettaessa on yleiskaavatasoisin selvityksin varmistuttava, etteivät maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu. Maakuntakaavan aluerajaukset voivat siis tarkentua eli laajentua tai supistua yksityiskohtaisemman suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin myötä. Keskeistä on arvioida, toteutuvatko maakuntakaavan tavoitteet tarkentumisesta huolimatta ja ovatko tarkentuneet aluerajaukset maakuntakaavan mukaisia suhteessa muihin maakuntakaavamerkintöihin. Mikäli ristiriitaisia muita maakuntakaavan merkintöjä tai periaatteita ei ole ja yksityiskohtaisempien selvitysten perusteella maakuntakaavan tavoitteet yhä toteutuvat, tuulivoimaloiden alueet voivat toteutua laajempina. Maakuntakaavan aluerajausten tarkentuminen edellyttää tapauskohtaista tarkastelua ja harkintaa."</i> Etelä-Pohjanmaan liitto pyytää huomioimaan kaavaselostuksessa kuvatun periaatteen tuulivoimaosayleiskaavan jatkovalmistelussa, ml. kaavan vaikutusten arviointiin sisältyvät selvitykset. Liitto kiinnittää huomiota siihen, että tuulivoimaosayleiskaava-alue sijoittuu osin pohjavesialueelle. Lisäksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa osoitetut alustavat voimalasijainnit sijoittuvat hyvin lähelle pohjavesialueen rajaa, ellei jopa pohjavesialueelle. Valmisteilla olevassa maakuntakaavassa annetaan suunnittelumääräyksiä koskien pohjavesialueita ja	

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	niiden huomiointia tuulivoiman suunnittelussa. Liitto pyytää huomioimaan nämä suunnittelumääräykset tuulivoimaosayleiskaavan jatkovalmistelussa. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssa ei osoiteta tuulivoimaloiden alueita pohjavesialueille. Yhteisvaikutukset Etelä-Pohjanmaan liitto pitää myönteisenä, että osayleiskaavassa on jo osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa tuotu esiin hankkeen sijoittumista suhteessa muihin lähialueen tuulivoimahankkeisiin myös karttaotteen avulla, mikä tukee yhteisvaikutusten hahmottamista. Liitto pyytää osayleiskaavan jatkovalmistelussa tuomaan esiin vastaavalla tavalla myös lähialueen olemassa olevat ja tiedossa olevat suunnitellut sähkönsiirtoreitit, jotka liitto näkee keskeisenä osana kaavan (yhteis-)vaikutusten arviointia. Liitto tulee esittämään vastaavan toiveen myös hankkeen YVA-prosessissa, samoin kuin kaikissa muissakin vastaavissa hankkeissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyt sähkönsiirtovaihtoehdot ovat pitkiä ja sijoittuvat alueelle, jonne tiedetysti kohdistuu sähkönsiirtosuunnitelmia lukuisista muista hankkeista. Yhteisvaikutusten perusteellisen arvioinnin ohella liitto pyytää huomioimaan maakuntakaavaehdotukseen sisältyvän yleisen sähkönsiirtoa koskevan suunnittelumääräyksen. Etelä-Pohjanmaan liitto korostaa yhteisvaikutusten arviointia myös muilta osin ja pitää sitä nykytilanteessa erityisen keskeisenä osana tuulivoimaosayleiskaavojen ja tuulivoimahankkeiden vaikutusten arviointia. Liitto toivoo, että yhteisvaikutusten arviointi on perusteellista ja kattavaa, kohdistuen eri teemoihin. Maakuntakaavaehdotuksessa alueelle osoitettavien tuulivoimaloiden alueiden väliin sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkintä 'Ranta-Tarkan alue', jolle kohdistuu yhteisvaikutuksia eri tuulivoimaloiden alueilta. Liitto pyytää kiinnittämään erityistä huomiota alueen luontoarvoihin kohdistuviin yhteisvaikutuksiin. Etelä-Pohjanmaan liitolla ei ole Kankalonselän tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan muuta lausuttavaa.	
L07 Ilmatieteen laitos, 3.6.2024	Kauhajoen kaupunki on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Kankalonselän tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa: Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Kankalonselän tuulivoimapuiston osallistumis- ja	Merkitään tiedoksi.

Sitowise Oy

23.4.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta. Voidaan kuitenkin todeta, että rakennettujen ja suunniteltujen tuulivoimapuistojen yhteisvaikutuksesta häiriökaikualue tulee olemaan laaja säätutkamittauksissa ja tämä vaikuttaneen alueen sääpalveluihin erityisesti ukkossadetilanteissa. Ilmatieteen laitoksella käydään keskustelua kompensatiomittauksien järjestämisestä, mutta tästä ei ole vielä konkreettista ehdotusta olemassa.	
L08 Suomen erillisverkot, 31.5.2024	Viitaten lausuntopyyntöönne 29.5.2024 koskien Kankalonselän tuulivoimaosayleiskaavaa. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.	Merkitään tiedoksi.
L09 Fingrid, 3.6.2024	Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta. Fingrid antaa yhden yhteisen lausunnon YVA-ohjelmasta ja kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan. Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynnystä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti. Tässä kaava- ja YVA-lausunnossa ei oteta kantaa sähkötekniisiin asioihin. Niitä edistetään Fingridin ja hankkeesta vastaavan muun yhteistyön kautta.	Merkitään tiedoksi.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi. Fingrid Oyj:llä ei ole muuta kommentoitavaa arviointiohjelmasta eikä osallistumis- ja arviointisuunnitelmista.	
L10 Caruna, 23.5.2024	Carunan nykyinen sähköverkko Hankealue sijaitsee Caruna Oy:n jakeluverkon vastuualueella. Suunnitellulla tuulivoima-alueella sijaitsee Carunan 20 kV:n jakeluverkkoa, joka on esitetty Liitteen 1 kuvassa, jossa 20 kV:n maakaapeli on merkitty sinisellä katkoviivalla ja puistomuuntamo violetilla neliöllä. Hankealueella ei sijaitse Carunan suurjännitteistä jakeluverkkoa, eikä Carunalla ole mahdollisuutta tarjota tuulipuistolle liittymispistettä nykyisestä sähköverkostamme. Muuta huomautettavaa Tuulivoima-alueelta kantaverkkoon suunnitellut sähkönsiirron reittivaihtoehdot risteävät Carunan jakeluverkon kanssa. Sähkönsiirtoyhteyksiin on otettu tarkemmin kantaa Carunan aiemmin Elements Finland Oy:lle/Sitema Oy:lle toimittamassa tuulipuiston liityntäjohtoa koskevassa lausunnossa. Carunalla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Liite 1 	Merkitään tiedoksi.
L11 Elisa 13.5.2024	Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.	Merkitään tiedoksi.

Sitowise Oy

23.4.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
L12 Telia, 13.5.2024	Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa voimaloiden sijoituksista, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Sähkönsiirtojohtoista pitää tehdä tuulivoimahankkeen toimesta erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot). Lisätietoja antaa tarvittaessa production-desk@teliacompany.com .	Merkitään tiedoksi.
L13 Kauhajoen vesihuolto, 21.5.2024	Ei lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.

Mielipiteet

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
M01 Kauhajoen Moottorikelkkailijat ry.	Moottorikelkkareitistö: Nykyinen runkoreitti kulkee merkittävältä osin hankealueella (yli 20 km) jatkuen Teuvalle ja Karijoelle. Mikäli reittiä ei pystyisi jatkossa käyttämään turvallisesti (siivistä irtaava jää, myllyjen sijoittelu), olisi korvaavan reitistön tekeminen lähes mahdotonta. Ks. Karttaliite Virkistyskäyttö: Kauhajoen moottorikelkkailijoilla on reitin varrella kota keskellä Mustaisnevaa sijaitsevalla kukkulalla, joka on kelkkailijoiden lisäksi aktiivisesti myös muussa virkistyskäytössä. Reitistö, varsinkin mustaisnevanympäristössä, on aktiivisessa käytössä vuoden ympäri. Vaadimme, että Kankalonselän tuulivoimapuistohanketta ei toteuteta	Kaava-alueelle sijoittuvan moottorikelkkareitin linjaus otetaan huomioon hankkeen suunnittelussa ja kaavaratkaisussa. Hankkeessa ei ole suunniteltu Mustaisnevan alueelle sellaista rakentamista, joka estäisi alueen virkistyskäytön.
M02 2 yksityishenkilöä	1.OAS:n kuvan 3.1. perusteella muutama Karijoen kunnan rajan tuntumaan alustavasti suunniteltu tuulivoimalan rakennuspaikka sijaitsee alle kahden kilometrin päässä Karijoen kunnan puolella olevasta asutuksesta. Nämä voimalat tulee jättää suunnittelusta pois. Karijoen kunnanvaltuusto päätti 27.8.2020 kahden kilometrin suojaetäisyydestä tuulivoimalan ja vakituisen asutuksen väliin. 2.Jos kohdan yksi vaatimusta ei kaavoituksessa huomioida, vaadimme että tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään kokonaiskorkeuden 350 metriä eli kaatumisetäisyyden etäisyydelle kiinteistön xxx rajasta. Kiinteistöllä xxx ei ole	Hankkeen ja kaavan suunnittelussa otetaan huomioon kuntien tekemät periaatepäätökset tuulivoimaloiden etäisyydestä asuinrakennuksiin.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
	maanvuokrasopimusta Elements Finland Oy:n kanssa. Kauhajoen kaupungin rakennusjärjestyksessä ei ole erillistä määräystä rakennuksen sijoittamisesta sen kokonaiskorkeuden verran naapurin rajasta, mutta vaadimme että tuulivoimarakentamisessa sovelletaan em. etäisyyttä, joka on esim. Karijoen kunnan rakennusjärjestyksessä kohdassa 3.1. määräyksenä. [MIELIPITEEN LIITTEENÄ KARTTAOTE KIINTEISTÖN SIJAINNISTA]	
M03 Yksityishenkilö	Kauhajoen kaupungin ja Karijoen kunnan luottamushenkilöt haluavat taas uuden tuulivoimala-alueen ja jälleen kerran aluetta ja voimaloita suunnitellaan niin lähelle asutusta kuin suinkin on mahdollista. Ei kuntien keskustaan vaan reunoille, sivukylille. Se, että ei ole olemassa lakia riittävästä vähimmäisetäisyydestä tuulivoimalan ja asuin- tai tuotantorakennuksen välillä on suuri virhe. Kunnat voivat menetellä asiassa mielensä mukaan. Kuntarajan takana olevaan asutukseen ei tarvitse soveltaa omassa kunnassa sovittua rakentamisetäisyyttä. Vuosia aikaisemmin tehtyä päätöstä etäisyydestä ei muuteta omankaan kunnan alueella suuremmaksi, vaikka voimaloiden koko kuinka kasvaa. Rakentamisajan toivotaan tuovan rahaa kuntakeskusten palveluyrityksille ja maanrakennusyhtiöille. Mitä saa sivukylällä asuva? Pysyvän haitan. Häntä voimala-alue tulee häiritsemään koko elinajan ja maisema on muuttunut lopullisesti. Vahingonkorvausta? Sivukylän asukas on hyväksynyt ja sopeutunut siihen, että lähipalvelut ovat 15 – 30 km etäisyydellä, mutta hän ei hyväksy eikä sopeudu voimaloiden aiheuttamiin haittoihin. Kun uusia voimala-alueita on suunnitteilla joka ilman suuntaan voimaloiden aiheuttama välkkeen määrä lisääntyy. Tuulen suunnalla ei ole enää väliä, aina syntyy melua ja se on jatkuvaa. Voimala-alueiden yhteisvaikutusta melun voimakkuuteen on mahdotonta arvioida. Sivukylillä matkapuhelinyhteydet ovat jo nyt heikot ja tv-lähetysten näkyvyydessä on häiriöitä. Voimaloiden lisääntyessä parempaa ei ole luvassa. Nykyihmisen todetaan voivan huonosti. Retriiteistä haetaan hiljentymistä ja yhteyttä luontoon. Miksi hiljaisten sivukylien asukkaiden pitää menettää	Hankkeen ja kaavan suunnittelussa otetaan huomioon kuntien tekemät periaatepäätökset tuulivoimaloiden etäisyydestä asuinrakennuksiin sekä Valtioneuvoston ohjearvot tuulivoimaloiden ulkomelutasolle asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Hankkeessa tehtävissä melu- ja välkemallinnuksissa otetaan huomioon yhteisvaikutusten muiden lähimpien hankkeiden kanssa.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
	rauhansa ja maisemansa? Suupohjaan on jo rakennettu riittävästi tuuliteollisuutta. Mielipiteeni Kankalonselän tuulivoimaosayleiskaavasta on VE0, hanketta ei toteuteta. Sitä paitsi en luottaisi ranskalaiseen, vain muutaman vuoden toimineeseen yritykseen. Olkiluoto 3 ei ollut vakuuttava esitys.	
M04 Yksityishenkilö	Tuulivoimatoimijat ja jopa kunnat tuntuvat olevan sitä mieltä, että kunnan reuna-alueilla peltoaukeiden, talousmetsien ja suoalueiden läheisyydessä sijaitsevilla pienillä kylillä ei ole arvoa ja niille ei ole tarvetta rakentaa loma-asumuksia, asuintaloja eikä tuotantorakennuksia. Halutaan estää kyläläisten vapaa maankäyttö ja keskittää asutus keskustajamiin. Tuulivoimaloita koskevat turvallisuusohjeet ovat vanhentuneita. Ne on aikanaan laadittu pienemmille voimaloille ja ovat jo silloin olleet puutteellisia. Turvallisuusasiat kuitataan toteamalla: ”Tuulivoimatoimija huolehtii ja vastaa turvallisuudesta”. Miten? Miten, kun alueella sallitaan vapaa liikkuminen? Sähkönsiirtoyhtiö Fingrid ohjeistaa selkeästi: ”Voimalan etäisyys johtokäytävän reunaan pitää olla 1,5 kertaa voimalan kokonaiskorkeus.” Ohjeen lähtökohtana on Fingridin työntekijöiden turvallisuus. Voimaloita rakennetaan aivan metsäautoteiden viereen. Rakennusnostureiden käytön edellyttämä turva-alueen säde on 250m. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että voimalaa rakennettaessa, korjattaessa ja purkaessa tien muu käyttö voidaan estää ketään muuta tienkäyttäjää kuulematta. Toimijat eivät esitä mitään arviota esim. siitä kuinka usein siipiä tullaan kulumisen ja rikkoutumisen vuoksi vaihtamaan. Voimaloiden turvallinen etäisyys metsäautoteistä pitää määrittää jo ennen kaavoitusvaihetta. Mikä on kaupungin valtuutettujen vastuu, kun he hyväksyvät kaavan ja myöntävät rakennusluvut? Kauhajoen alueelle on rakennettu voimaloita jo vuosia aikaisemmin, mutta kaupunki ei ole antanut vastausta kysymykseen onko heillä asianmukaista laitteistoa ja asiantuntemusta millä suorittaa puolueeton melunmittaus. Mielipiteeni on VE0, hanketta ei toteuteta.	Hankkeen suunnittelussa huomioidaan Valtioneuvoston ohjeavot tuulivoimaloiden ulkomelutasolle asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Hanke ei rajoita uusien asuin- ja lomarakennusten rakentamista nykyisen asutuksen alueella. Hankkeen suunnittelussa ja kaavaratkaisussa huomioidaan Väyläviraston ohjeistukset tuulivoimaloiden vähimmäisetäisyyksistä liikenneväyliin, jotka koskevat tuulivoimaloiden vähimmäisetäisyyttä maanteihin.
M05 14 yksityishenkilöä	Tiedottaminen - Ennakkoneuvottelu- ja seurantaryhmätyöskentelystä tiedottaminen on ollut Kauhajoen kaupungin sekä Teuvan ja Karijoen kuntien osalta puutteellista. Kaupunki on ollut	Hankkeen ja kaavoituksen osalta kiinnitetään huomiota tiedottamisen suhteen.

Sitowise Oy

23.4.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
	tietoinen hankkeesta jo vuosi sitten ja päätös kaavoituksen käynnistämisestä on tehty syksyllä 2023. Kankalonselän ennakkoneuvottelu on järjestetty 29.1.2024, joten asianomaisilla olisi ollut hyvin aikaa tiedottaa asukkaita, mikäli olisi haluttu tiedottaa. - Kaavahankkeen yleisötilaisuus pidettiin to 16.5.2024. Ilmoitus tilaisuudesta oli Kauhajoki-lehdessä ja kaupungin nettisivuilla 7.5.2024. Tavoittiko kohdeyleisön? - Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tulee toimittaa jo 6.6.2024 mennessä. Marketta Nummijärvi totesi yleisötilaisuudessa tiedottamisen olleen lain mukaista eikä myöntänyt lisääaikaa määräpäivään sitä pyydettyä. Lisääaikaa olisi näin halutessa voitu myöntää, jotta kaupunkilaisille olisi annettu edes teoriassa mahdollisuus vaikuttaa ja toimittaa perustellut mielipiteet ja argumentit hankkeesta. — Marketta Nummijärvi oli yleisötilaisuudessa paikalla ainoana kaupungin edustajana. Katsooko kaupunki, että tiedotus olisi ollut näin ollen ollut asiallista ja puolueetonta? • Seurantaryhmätyöskentelystä tiedottaminen on ollut puutteellista ja virheellistä - Osaa seurantaryhmän tahoista ei ole koskaan kukaan ollut yhteydessä, joten miten ne voidaan mainita YVAOssa mukaan pyydyiksi? - Osaa seurantaryhmätyöskentelyyn pyydyistä tahoista ei oltu koskaan kutsuttu mukaan seurantaryhmän työskentelyyn, vaikka ovat suostumuksensa tähän kysyttäessä antaneet. - Puskankylän maa- ja kotitalousseuran todetaan olleen mukana seurantaryhmän työskentelyssä, vaikka heihin ei kukaan ole missään vaiheessa ottanut ensimmäistäkään yhteyttä. - Seurantaryhmään pyydyt tahot: Pöntäneen ollessa konkreettisin kärsijä hankkeesta, Pöntäneen yhdistyksiä ja/tai yhteyshenkilöitä ei ole tiedotettu eikä kontaktoitu missään vaiheessa, joilla olisi ollut edes teoriassa mahdollisuus tiedottaa alueen asukkaita hankkeesta (esim. Pöntäneen Nuorisoseura, Puskankylän MKS). Yhteystietojen puuttumisesta asia ei voi olla kiinni, koska yhteystiedot löytyvät niin seurojen nettisivuilta, fb-sivuilta kuin kaupungin yhteystietolistoilta (päivitetään vuosittain). - Hankealueen kyläalueet ovat nyt käytännössä jääneet täysin ennakkoneuvottelu- ja seurantaryhmätyöskentelyn ulkopuolelle. - Vastuu asiasta Kauhajoen kaupungilla sekä Teuvan ja Karijoen kunnilla - Katso lisätietoja YVAO s.58-60	Hankkeen YVA-menettelyn osana on laadittu asukaskysely lähialueen asukkaille.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
	• Ympäristölupa - Miten voi olla mahdollista, ettei Kauhajoen kaupunki vaadi ympäristölupaa? Tarvitaanhan ympäristölupa esim. navetankin rakentamiseksi, jossa käsitellään vain "luonnonmukaista" jätettä. "Tuulivoimalalta voidaan kuitenkin edellyttää ympäristölupaa, mikäli toiminnasta saattaa aiheutua naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta melu- tai välkevaikutuksista johtuen lähialueen asukkaalle." — Nykyiset Mustaisnevan tuulimyllyt aiheuttavat jo nykyiselläänkin erityisesti meluhaittaa useiden kilometrien säteellä. Miten näistä monta kertaa isommista myllyistä ei katsota olevan kohtuutonta räsitusta asukkaille? • Vaikutukset ilmastoon - Voimaloiden muuntajissa käytetään eristeenä yleisesti SF6:sta, yhtä maailman vaarallisimmista kasvihuonekaasuista, sen kustannustehokkuuden vuoksi. Käytetäänkö SF6 myös suunnitelluissa myllyissä? Tästä ei ole mitään mainintaa YVAO:ssa. • Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen - Meluhaitat. Omakohtaisesta kokemuksesta voimme todeta, että melu kuuluu tietyissä olosuhteissa yli 6 km päähän nykyisestä Mustaisnevan tuulivoimapuistosta. - Vaadimme puolueetonta melumittausta - Välke ulottuu useiden kilometrien etäisyydelle voimalasta - Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa? Miten pystytään luotettavasti arvioimaan jo olemassa olevien ja suunniteltujen sekä rakenteilla jo olevien tuulipuistojen yhteisvaikutukset? (Rajamäki, Lautamäki, Kankalonselkä, Mustaisneva, Ristiharjunkalliot, Åback) - Tv- ja radiosignaalit ovat alueella huonontuneet merkittävästi jo rakennetusta tuulivoimasta johtuen. Hanke heikentäisi lähetyksiä entisestään. • Vaikutukset elinkeinoihin - Tiestön määrän lisääntyessä talousmetsät pirstaloituvat ja tuulituhot lisääntyvät. - Siirtolinjojen veto peltoalueiden läpi - Matkailu ja virkistys: Kauhajoki ja Karijoki kuuluvat matkailun ja virkistyksen kehittämisvyöhykkeisiin. Näiden vetovoima tulisi hankkeen myötä vähenemään ja heikentäisi alueen kehittämismahdollisuuksia. • Vaikutukset maankäyttöön: "Nykyisen kaltainen maankäyttö (mm. metsästäys ja marjastus) voi jatkua suurimmalla osalla alueesta. Melulla, yhtenäisen metsän pirstoutumisella tai maisemavaikutuksilla kuitenkin voi olla vaikutuksia	Ympäristöluvan tarpeellisuus käsitellään hankkeen YVA-selostuksessa. Hankkeessa on laadittu osana YVA- ja kaavamenettelyä ja vaikutusten arviointia melumallinnukset Ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 "Tuulivoimaloiden melun mallintaminen" mukaisin melun laskentamenetelmin (Ympäristöministeriö, 2014). Hankkeessa on laadittu myös varjovälkkeen mallinnukset. Melu- ja välkemallinnusten osalta on myös tehty yhteyismallinnukset, joissa on huomioitu Kankalonselän tuulivoimahankkeen voimaloiden lisäksi myös tuotannossa olevat Mustaisnevan voimalat ja suunnitteilla olevat Lautamäen ja Rajamäenkylän tuulivoimalat.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
	alueen virkistyskäyttöön sekä vakituiseen asutukseen ja loma-asutukseen.” - Metsästys: — Mikä vaikutus eläimiin, niiden vaellusreitteihin tai pysyviin kantoihin? Jääkö alueille metsästettävää? Onko eläimillä mahdollisuutta löytää ympäristöstä sopivaa elintilaa kun koko neva valjastettaisiin tuulimyllyjen käyttöön? — Metsästysseuralla hankealueella makkaranpaistolaavu, joka metsästys- ja virkistyskäytössä. Hankkeen toteutuessa jää tarpeettomaksi. — Miten rajaukset tehdään maastossa? Onko oikeuksista ja vastuista sovittu metsästysseuran ja maanomistajien kesken? Maanvuokrasopimusten kirjaukset tulisi saattaa nähtäväksi tältä osin. — Myllyjen aiheuttamat häiriöt koiratutkien ja VHF-puhelimien käytössä - Marjastus: Kuka haluaa vielä käydä hankealueella marjassa tai sienessä? Melu-, välke ja saastehaitat (esim. mikromuovi). - Moottorikelkkareitistö: Nykyinen reitti kulkee merkittävältä osin hankealueella (yli 20 km) jatkuen Teuvalle ja Karijoelle. Mikäli reittiä ei pystyisi jatkossa käyttämään turvallisesti (siivistä irtoava jää, myllyjen sijoittelu), olisi korvaavan reitistön tekeminen lähes mahdotonta. Kauhajoen moottorikelkkailijoilla on reitin varrella kota keskellä Mustaisnevaa sijaitsevalla kukkulalla, joka on kelkkailijoiden lisäksi aktiivisesti myös muussa virkistyskäytössä. Ks. Karttaliite - Tuulivoimakaavoituksella rajataan asutus, elinkeinon harjoittaminen, maan käyttö ja virkistysmahdollisuudet pitkälle tulevaisuuteen. Onko tämä todella kauhajoen Kaupungin pitkän ajan tavoite? Elämme kuin reservaatissa, oikeusvaikutteisen kaavan määrittäessä, mihin voimme alueella rakentaa – ja mitä. - Miksi kaava tehdään? Kaavalla poistetaan jokamiehenoikeudet? - Tienkäyttöoikeudet. Katso kohta Vaikutukset virkistyskäyttöön > turvaetäisyydet. - Maankäyttö- ja rakennuslain §39 mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon seuraavia seikkoja: — Mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön — Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen	Hankkeen vaikutukset linnustoon, eläimistöön ja riistalajistoon sekä metsästyksen arvioidaan osana YVA-menettelyä ja esitetään YVA-selostuksessa. Tuulivoimaloiden alueita ei aidata ja tuulivoimaloiden alueella voi kulkea nykyiseen tapaan jokaisenoikeuksien mukaisesti. Kulkemista tuulivoimaloiden alueella rajoitetaan vain hankkeen rakentamisvaiheessa turvallisuussyistä. Suunnittelualue säilyy virkistyskäytössä.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
	• Luonnonvarojen kestävä käyttö: Maa- ja kalliokiviainesten lähimmät soveltuvat ottoalueet sijaitsevat hankealueella. - Miten raaka-aineiden riittävä saatavuus voidaan taata tulevaisuuteen jälkipolville? Varsinkin jos muidenkin tuulivoimahankkeiden (esim. Palloneva, Harjanneva) materiaali otetaan ko. alueelta? • Vaikutuksen tiestöön: Lähialueen kaikkia kalliosora-alueita tullaan käyttämään tuulivoimarakentamiseen. - Riittääkö materiaalia rakentamiseen ja tiestöjen parantamiseen myös tulevaisuudessa? • Vaikutukset maisemaan ja merkittäviin maisema-alueisiin - Nykyiset 185m korkeat Mustaisnevan tuulimyllyt (9 kpl) näkyvät todella kauas. Suunnitellut tuulimyllyt olisivat jopa 350m korkeita ja niitä olisi huomattavasti enemmän ja laajemmalla alueella, joten ne pilaisivat maiseman ainakin Kauhajoen keskustaan saakka. - Päntäneellä näkyy nyt luoteessa Mustaisnevan myllyt ja kohtapuolin eteläpuolelle nousevat Rajamäen myllyt. Suunniteltu hanke peittäisi näkyvyyden myös länteen. - Alue on maakuntakaavassa merkitty Matkailun ja virkistyskeuhon kehittämisyöhykkeeksi ja Mustaisnevan luonnontilainen suoalue luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi, joten alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuusarvot ja edistää niiden säilymistä, sekä välttää luontoympäristön pirstoutumista. Tämä hanke on vastaan kaikkia näitä tavoitteita. • Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön ja rakennettuun kulttuuriympäristöön - Kauhajoki on panostanut ja panostaa paljon Geopark-statuksen ja matkailun edistämiseen. Miten tuulivoiman lisääminen edistää näitä tavoitteita? Esim. Lauhanvuoren näkötorista näkyy arvokkaiden luonnonmaisemien sijasta valkoisten myllyjen viidakko. - Alueelle ominaisten jokilaaksojen ja viljelylakeuksien maisema muuttuu erityisesti suurimittakaavaisen tuulivoimarakentamisen myötä. Kulttuuriympäristön muutos vaikuttaa negatiivisesti veto- ja pitovoimatekijöihin. - Mitä jätämme perinnöksi jälkipolville? • Vaikutukset pesimä- ja muuttolinnustoon - Mustaisneva on todella tunnettu muuttolintujen levähdyspaikka ja hankkeen toteutuessa nevan koko länsisivu tulisi täyteen "silppureita". Samalla alueella on myös metsojen ja teerien soidinalueita.	Hankkeen vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen arvioidaan osana YVA-menettelyä ja esitetään YVA-selostuksessa Hankkeen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin arvioidaan osana YVA-menettelyä ja esitetään YVA-selostuksessa.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
	• Vaikutukset muuhun eläimistöön - Vaikutukset isoihin rauhallisiin kuusimetsiin tulee olemaan iso. - Alueen pirstaloitumisesta johtuen suoja- ja pesäpaikat vähenee. - Vaikutukset eläinten luonnollisiin reitteihin/elinoloihin. - Alueen sisällä virtaa Ämmänoja, joka laskee Lapväärtinjokeen. Joki on luokiteltu Natura-alueeksi, sillä joessa elää erittäin uhanalainen raakku, eli jokihelmsimpukka. Lapväärtinjoki on yksi ainutlaatuisista joista Suomessa, johon nousee meritaimen kutemaan joen ylälatvoihin. Ely-keskus tukee joen parannushankkeita. Tuulipuistohanke toteutuessaan riskeeraisi raakkukannan elvyttämisen sekä vuosien työn joen parantamiseksi. • Vaikutukset kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen - Hankkeen vaikutukset ovat merkittävät ja peruuttamattomat • Vaikutukset lähialueiden luonnonsuojelualueisiin - Soidensuojelualueet Korvenkeidas ja Tarkankeidas n. 1 km tuulimyllystä. • Vaikutukset pohjavesimuodostumiin - Hankealue on suunniteltu osin pohjavesialueelle (Karhukangas ja Luovankylä). Mitä esim. öljyvuoto tai tulipalo vaikuttaisi pohjavesiin? Onko suojaetäisyydet riittävät? • Vaikutukset virkistyskäyttöön - Miten virkistyskäyttö on mahdollista alueella, jossa voimalat sijoitetaan vallitsevan vanhan metsätieverkoston lähietäisyydelle? Esim. Fingrid sähkönsiirtoyhtiön turvaetäisyys voimaloista johtokäytävään on 1,5 x voimalan kokonaiskorkeus. Nostureiden turvaetäisyys on 250m myös silloin, kun se ei ole toiminnassa. - Selostuksesta ei selvinnyt sorastetaanko tiet 0-16 pintamurskeella, jotta autoilijat, pyöräilijät, hevostoimijat, raviratsastustallit voivat tiestöä ylipäättään käyttää. • Vaikutukset väestöön - Päntäne ja erityisesti Puskankylä ovat tunnettuja yhteisöllisyydestään, josta johtuen kylät ovat olleet tiiviitä, naapurussuhteet hyvät ja talkoohengellä on saatu paljon hyvää aikaan. Kyläläiset ovat mm. järjestäneet talkoilla suhteellisen isoja kaikille avoimia tapahtumiakin, esim. Puskankylän mäkipetokisat. Hankkeesta johtuen kyläläiset ovat jakaantumassa nyt kahtia. Onko kaupungin tavoite saada aikaan sisällissotia sivukylissä? - Naapurussuhteet kärsii	

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
	- Onko oikein, että hankealueen välittömässä läheisyydessä (max. 2 km) asuvia/lomailevia ei oteta huomioon lainkaan hanketta suunnitellessa. He joutuvat kärsimään hankkeesta koko elämänsä, toisin kuin muualla asuvat maanomistajat, jotka saavat vuokraamastaan maasta korvauksen. - Kylän väestö ikääntyy, kun tuulimyllyt vähentävät nuorten muuttohalukkuutta kylään. - Vetovoima- vs työntövoima tekijät • Vaikutukset ihmisten terveyteen - Suurten tuulivoimaloiden tuottama, vaihteleva basso- ja infraäänimelu on fyysinen haittailmiö, joka on vakavasti otettava terveyshaittojen aiheuttaja lähiasukkaille. Suurten tuulivoimaloiden melulle ja infraäänipäästöille altistuvien ihmisten määrä on kasvanut jyrkästi voimaloiden koon ja lukumäärän mukana. - Suomen ympäristöterveys ry:n vuonna 2016 tehdyn pilottitutkimuksen tulokset osoittavat, että infraäänihaitta vähenee merkittävästi vasta yli 15-20 km:n etäisyydellä voimaloista. - Oireiden ja haittavaikutusten lista on pitkä, eikä niitä voi sivuuttaa. - Olemassa olevien, suunniteltujen sekä rakenteilla jo olevien tuulipuistojen yhteisvaikutukset ihmisten terveyteen? • Vaikutukset aineelliseen omaisuuteen - Kiinteistöjen arvon lasku niin hankealueella, sen välittömässä läheisyydessä kuin koko Pöntän alueella - Kiinteistöjen arvon laskun vaikutus pankkilainan myöntämiselle > vaikuttaa suoraan lähialueiden asukkaiden ostovoimaan. - Onko kaupunki valmis lunastamaan kiinteistöt, jotta asukkailla on mahdollisuus muuttaa alueelle, joissa terveellinen ja myllytön elinympäristö? • Vastuukysymykset (metsästys, marjastus, virkistyskäyttö, purku, metsäalueiden myynti jne). — Sopimukset epämääräisiä ja oikeuskäytänteitä ei vielä ole. • Paikallisina hyötyinä on esitetty: elivoimaa kaupungille, kiinteistöverotuloja, maanvuokratuloja ja teiden parannuksia. — Kuitenkin tulee huomioida, että työllistävä vaikutus koskee lähinnä rakennusaikaa ja iso osa työntekijöistä tulee ulkomailta. — Kiinteistöverotulot tarkoittaa kiistämättä euroja kaupungin kassaan. Kaupungin on vain syytä pohtia vakavasti, onko se valmis maksamaan sen hinnan, mitä tuulivoiman lisääminen kaupunkiin vaatii. Negatiiviset vaikutukset tulevat näkymään kaikilla tässä dokumentissa mainituilla osa-alueilla ja	

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
	monella niistä on suora tai epäsuora negatiivinen vaikutus kaupungin kassaan. — Maanvuokratulojen osalta kyse on toki kahdenvälisistä sopimuksista. Eikö kuitenkin olisi lähtökohtaisesti reilua niin asukkaita, maanomistajia kuin hanketoimijaakin kohtaan, että suunnitellusta hankkeesta käytäisiin keskustelua etukäteen, ennen kuin mitään sopimuksia aletaan tekemään? Nykyisessä asetelmassa myös maanomistajat ovat kovin eriarvoisessa asemassa toisiinsa nähden, vaikka saamapuolella ovatkin. Puhumattakaan muista lähialueen asukkaista, joille tuulimyllyistä aiheutuu vain haittaa. — Teiden osalta hyödyt ovat varsin kysenalaiset. Niiden perustaminen vaatii valtavasti paikallisia luonnonvaroja eikä ole varmuutta siitä, ettei teiden käyttöä rajoitettaisi tai niiden käytölle olisi muita rajoittavia tekijöitä. VAADIMME että kaupunki tekee uuden päätöksen myllyjen etäisyydestä asutukseen. Etäisyyttä on kasvatettava myllyjen koon suhteessa, vähintään kaksinkertaiseksi. Nykyinen päätös 2 km etäisyydestä asutukseen ei ole riittävä turvaamaan asukkaiden viihtyvyys, elinolot ja terveys. Kaupungin on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia. Koska jälkikäteen asian korjaaminen on mahdotonta, tulee suunnittelussa noudattaa varovaisuusperiaatetta ja määrittää sellaiset reunaehdot, ettei näin pääse käymään. Koska meillä on ollut kovin vähän aikaa valmistautua tähän, emme varmasti edes huomanneet ottaa läheskään kaikkia asioita ja huolenaiheita tässä huomioon.	
M06 adressi, yksityishenkilöt	Haluamme tällä adressilla ilmaista huolestamme ja vastustuksemme kyseistä hanketta vastaan. Adressin tarkoitus ei ole vastustaa yleisesti tuulivoimaa tai uusiutuvaa energiaa, vaan ainoastaan tätä edellä mainittua hanketta. Vaadimme, että tuulimyllyjen etäisyyttä asuin- ja lomarakennuksista kasvatetaan vähintään kaksinkertaiseksi, koska tuulimyllyjen koko ja teho ovat moninkertaiset. Nyt esim. Kauhajoen valtuusto on päättänyt vähintään 2 km etäisyydestä pysyvään asutukseen. Allekirjoittamalla tämän adressin vastustat Kankalonselän tuulivoima-alueen perustamista. [Paperisessa adressissa 85 allekirjoittajaa ja nettiadressissa 190 allekirjoittajaa]	Merkitään tiedoksi.

Kauhajoen kaupunki
Kankalonselän tuulivoimaosayleiskaava

Sitowise Oy

Liite 1
OAS:n vastineet

22 (22)

23.4.2025